

ثبت ملی میل کوره آجرپزی در ملایر

یک اثر تاریخی فرهنگی دیگر به آثار ملی شهر جهانی میلمان منتبت اضافه شد

«میل کوره‌های آجرپذیری» که ملایر پس از ۲۰ سال پیگیری به‌عنوان یک اثر تاریخی و فرهنگی ثبت ملی شد و حالا این شهرستان ۲۴۰ اثر تاریخی شناخته شده دارد که بیش از ۲۰۰ مورد آن ثبت ملی شده‌اند.

به گزارش همشهری، با ثبت ملی «میل کوره آجرپزی» در ملایر، این اثر مانند دیگر آثار ثبت ملی شده زیر نظر حفاظت و نظارت وزارت میراث فرهنگی قرار می‌گیرد و هرگونه دخل و تصرف در توسعه، مرمت و بازسازی اثر فقط با تایید و نظارت این نهاد امکان پذیر است.

رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ملایر درباره روند پیگیری برای ثبت این اثر گفت: دی ۱۳۹۹ پرونده ثبت ملی کوره آجرپزی ملایر برای شورای ثبت میراث فرهنگی ارسال و در نهایت این اثر واجد ارزش ثبت ملی شده شناخته شد.

ابراهیم جلیلی افزود: در گذشته در شهرستان ملایر کوره‌های آجرپزی به تعداد زیاد وجود داشت و بخش زیادی از این کوره‌ها، دارای میل‌های آجرپزی بودند و در اصل به‌عنوان یک هواکش و تهویه عمل می‌کرد.

شاهکار معماری ایرانی با خشت و آجر

شاید برای شما هم این پرسش ایجاد شود که ویژگی خاص میل کوره‌های آجرپزی چیست که ارزش ثبت ملی شدن را دارد. اما اگر یکبار میل کوره آجرپزی را از نزدیک دیده باشید حتما تعجب می‌کنید که چطور میل‌های بلند کوره‌های آجرپزی، در دوره‌ای که امکانات معماری و شهرسازی به شکل امروزی وجود نداشته رو به آسمان رفته و پس از سال‌ها همچنان سر پاست.

با وجود تجهیزات و امکانات امروزی در صنعت آجرپزی، استفاده از دودکش‌های بلند در ساختمان کوره‌ها هنوز رواج دارد. آنچه این کوره‌ها و به‌خصوص برج‌های هدایت‌کننده دود آتش را دیندی و جذاب می‌کند این است که برج‌هایی تاریخی، با ارتفاع بیش از ۳۰ متر، فقط با دستن استاد بنا و کارگران ساده ساخته شده‌است. استانی که تدابیری خاص برای ساخت دودکش‌ها در نظر می‌گرفتند تا دودکش‌های مرتفع در برابر بادهای شدید مقاوم باشند و فرو نریزند. در روزگاری که خبری از جرثقیل نبود تا مصالح را بالا ببرد، ساخت میل کوره آجرپزی فوت و فن خاص معماران و استاد بنا را می‌طلبید. ساخت میل کوره هم معمولاً به این شیوه بود که اول زمین مربع شکل را برای پی و بنیاد می‌کنند. بعد دایره‌ای سه قطر ۲متر را آجرچینی می‌کردند. هر ۳۰ سانتی‌متری که رج روی رج می‌گذاشتند، میلگردی را خم می‌کردند و از داخل بدنه روی دیوار دودکش به‌عنوان پله کار می‌گذاشتند. بعد همینطور بسالا می‌رفتند و هر ۳۰ سانتی‌متر پله‌ای دیگری می‌گذاشتند تا برسند به ارتفاع و شعاع مورد نظر. هنوز هم این پله‌های میلگردی داخل دودکش‌ها یا میل‌های آجرپزی پابرجا هستند.

آجر و خشت به‌عنوان مهم‌ترین عناصر معماری ایرانی در پیشینه معماری نقش ویژه‌ای دارد و به‌گفته رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ملایر، مطالعات معماری ایران نشان می‌دهد کوره‌های آجرپزی از هزاره‌های قبل از میلاد تا کنون در فرما و فناوری‌های مختلفی همچون کوره‌های سرپوشیده کشف شده در شهر کهن نیشابور، کوره‌های فضایی باز در پیرامون شهرهای مختلف ایران در اواخر دوران قاجار و کوره‌های با دودکش بسیار بلند داشته و از جمله نمونه‌های بررسی شده همچون کوره آجرپزی ملایر هستند.

ملایر و تامین آجر غرب کشور در قدیم

ساختمان کوره‌های آجرپزی قدیمی ملایر شامل ۲بخش کلی کوره و میل یا دودکش است که میل‌ها یا دودکش‌ها ارتفاع بسیار بلندی دارند و از فواصل دور به راحتی قابل مشاهده هستند. میل کوره‌های آجرپزی ملایر حدود ۳۵متر ارتفاع و در قسمت پایین حدود ۱۴متر قطر دارد. بخش میل یا دودکش کوره، یک سازه آجری استوانه‌ای شکل است که قطر دهانه داخلی این استوانه که محل مکش دود و هدایت آن به سمت بالاست، بین ۱۵ تا ۲۰ متر است. برای سوخت کوره‌های آجرپزی در گذشته بیشتر از نفت کوره یا مازوت استفاده می‌شد. این سوخت از طریق درجه‌هایی از روی بام این سازه به داخل ریخته می‌شد. بدنه داخلی سازه به سبب عایق بودن از خشت خام ساخته شده و بدنه داخلی سازه به واسطه حرارت زیاد معمولاً به پوسته سختی تبدیل و بدنه بیرون همچنان خشت خام باقی می‌ماند.

جلیلی ادامه داد: ملایر، از گذشته‌های دور کوره‌های آجرپزی فراوانی داشته و بخش قابل توجهی از آجر غرب کشور را تامین می‌کرد.

میل کوره آجرپزی در ورودی شهر ملایر از سمت سامن قرار دارد. برای دیدن میل کوره آجرپزی ملایر از جاده کمربندی ملایر-بروجرد به سمت میدان نیروی انتظامی بروید و شاهکار معماری ایرانی را با خشت و آجر تماشا کنید. ناگفته نماند که ملایر، به‌عنوان شهر جهانی میلمان منتبت نیز شناخته می‌شود و به خوبی توانسته توانمندی‌ها، ظرفیت‌ها و استعدادهای هنری بی‌همتای خود را به رخ جهانیان بکشد.

کاهش مرگ‌ومیر در جاده‌های ایران

آمار حوادث جاده‌ای در نوروز امسال نشان می‌دهد که همچنان کرمان، سیستان و بلوچستان و فارس بیشترین تلفات را داشته‌اند، اما در مجموع میزان تلفات نسبت به سال قبل کاهش یافته است

گزارش گروه ایرانشهر

سفرهای نوروزی چند روزه است که به پایان رسیده و تحلیل‌ها درباره ایجاد مختلف سفرها ادامه دارد؛ در این میان، آمار مربوط به حوادث جاده‌ای و به‌ویژه تلفات این حوادث بیشترین توجه‌ها را جلب می‌کند. آمار حوادث جاده‌ای در سال‌های گذشته نشان می‌دهد که در نوروز سال ۱۳۹۶، ۸۷۴ نفر؛ نوروز سال ۱۳۹۷، ۱۰۳۴ نفر؛ نوروز سال ۱۳۹۸، ۹۱۴ نفر؛ نوروز سال ۱۳۹۹، ۵۳۴ نفر؛ نوروز سال ۱۴۰۰، ۸۰۰ نفر و نوروز سال گذشته ۱۱۴۶ نفر در جاده‌های کشور جان خود را از دست دادند. در میان استان‌ها سیستان و بلوچستان، فارس و کرمان سال گذشته بیشترین تلفات را داشته‌اند و معمولاً در میان استان‌های حادثه‌خیز با بیشترین حوادث جاده‌ای شناخته می‌شوند. آنگور که از مقایسه آمار منتشرشده درباره تلفات جاده‌ای نوروز امسال هم برمی‌آید این ۳ استان همچنان بیشترین تلفات را در تصادفات نوروزی داشته‌اند.

فوت ۸۷۱ نفر در نوروز

از زمان اجرای طرح نوروزی تا پایان روز چهاردهم فروردین ۸۷۱ نفر در صحنه تصادفات در شهرها و جاده‌ها جان خود را از دست دادند. جانشین رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی فرجا با بیان اینکه طرح نوروزی سال ۱۴۰۲ پلیس راهور از ۲۴ اسفند آغاز شد و تا ۱۵ فروردین ادامه پیدا کرد، می‌گوید: در این طرح دستگاه‌هایی چون جمعیت هلال احمر، راهداری، اورژانس، امدادخودروها، آتش‌نشانی و... نیز مشارکت داشته و برنامه‌ریزی‌های انجام شده، بر پایه افزایش سفرها و تردهای نوروزی در سال جاری صورت پذیرفته است.

سردار سید تیمور حسینی با بیان اینکه تا ساعت ۲۴ روز چهاردهم فروردین مجموعاً ۵۱۳ میلیون تردد بین شهری در جاده‌های کشور انجام شده است، می‌افزاید: از زمان اجرای طرح تا پایان روز چهاردهم فروردین ماه ۸۷۱ نفر در صحنه تصادفات در شهرها و جاده‌ها، جان خود را از دست داده‌اند. وی تعداد کلی تصادفات اعم از جرحی، فوتی و خسارتی را ۸۵ هزار و ۴۶۹ فقره اعلام می‌کند و می‌گوید: مقایسه آمار تصادفات با میزان تردهای انجام شده حاکی از آن است که تنها ۰.۰۰۲ درصد از کل تردهای کشور منجر به تصادف شده که این موضوع کاهش چشمگیری در مقایسه با سال‌های قبل داشته است. جانشین رئیس پلیس راهور فرجا درباره بیشترین جان‌باختگان در محورهای برون شهری اظهار می‌کند: سهم سیستان و بلوچستان از دیگر استان‌های کشور بیشتر بوده است. همچنین براساس آمارها پلیس راه تهران بزرگ کمترین آمار جان‌باختگان را به‌خود اختصاص داده است. به‌گفته او، همچنین ۵۹ درصد کل تصادفات در راه‌های اصلی، ۱۱ درصد مربوط به راه‌های فرعی، ۹ درصد مربوط به راه‌های روستایی و ۷۰ درصد نیز مربوط به بزرگراه‌ها بوده است.

۳ استان پهناور و بیشترین تلفات

آمار تصادفات نوروزی و میزان تلفات این تصادفات معمولاً در ۳ استان پهناور بالاتر است؛ همانگونه که نوروز سال گذشته و امسال نیز بیشترین تلفات مربوط به استان‌های سیستان و بلوچستان، فارس و کرمان بوده است. کرمان با ۱۸۳،۲۸۵ کیلومتر مربع مساحت در رتبه اول از نظر مساحت میان استان‌های ایران قرار دارد و بعد از آن سیستان و بلوچستان با ۱۸۰،۷۲۶ کیلومتر مربع، خراسان جنوبی با ۱۵۱،۹۹۳ کیلومتر مربع و فارس با ۱۲۲،۶۰۰ کیلومتر مربع قرار گرفته‌اند.

آمارهای که چند سال پیش از سوی وزارت راه و شهرسازی اعلام شده بود، استان فارس با داشتن ۹ هزار کیلومتر بیش از ۱۰ درصد از جاده‌های ایران را در خود جای داده است که از این نظر رکورددار به حساب می‌آید. پس از فارس استان‌های خراسان رضوی با ۷۰۴، کرمان با ۷۰۳، سیستان و بلوچستان با ۷۰۲ و ۲ استان اصفهان و خراسان جنوبی با ۶۰۲ درصد قرار گرفته‌اند.

همین آمار به خوبی نشان می‌دهد که دلیل اصلی وقوع بیشترین تصادفات جاده‌ای و تلفات در استان‌های سیستان و بلوچستان، فارس و کرمان چیست. هرچند نباید از مشکلات جاده‌ای این استان‌ها، کم‌توجهی رانندگان و سایر عوامل انسانی و محیطی در وقوع تصادفات چشم‌پوشی کرد.

آمار مربوط به تصادفات نوروزی ۴۰۱ نشان می‌دهد روزانه ۵۵ نفر جان خود را در تصادف‌های رانندگی از دست دادند و بیشترین تلفات مربوط به سیستان و بلوچستان با ۱۷ فوتی، فارس با ۱۰۴ و کرمان با ۹۶ فوتی بوده است. مسئولان این استان‌ها از ایمن‌سازی و بهبود وضعیت راه‌ها با هدف کاهش تلفات در نوروز خبر داده بودند و حالا بررسی‌های آمار طی نوروز امسال نشان می‌دهد که تعداد فوتی‌ها در سیستان و بلوچستان به ۸۲ مورد، کرمان ۸۲ مورد و فارس ۶۴ مورد کاهش یافته است.

رفع نقاط حادثه‌خیز

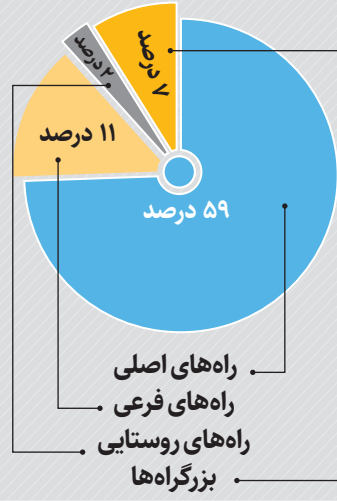
تحلیل و بررسی آمار تصادفات نشان می‌دهد نقاط حادثه‌خیز نقش مهمی در بروز تصادفات و تلفات دارند و حالا معاون راهداری و سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور از شناسایی ۸۰۰ نقطه حادثه‌خیز در راه‌های کشور خبر می‌دهد. رضا اکبری تأکید می‌کند: امسال ایمن‌سازی‌های مهمی در نقاط با آشناسازی با بهبود مهندسی در دستور کار قرار دارد.

نگاهی به آمار تصادفات جاده‌ای نوروز ۱۴۰۲

استان	آمار فوت
آذربایجان شرقی	۱۶
آذربایجان غربی	۱۸
اردبیل	۰
اصفهان	۳۰
البرز	۳
ایلام	۶
بوشهر	۲۳
تهران	۲
چهارمحال و بختیاری	اعلام نشده
خراسان شمالی	۱۹
خراسان رضوی	۳۸
خراسان جنوبی	۲۶
خوزستان	اعلام نشده
زنجان	۱۰
سمنان	۲۲
سیستان و بلوچستان	۷۳
فارس	۶۴
قزوین	اعلام نشده
قم	۹
کردستان	۱۲
کرمان	۸۳
کرمانشاه	۱۱
کهگیلویه و بویراحمد	۱۸
گلستان	۳۰
گیلان	۱۹
لرستان	اعلام نشده
مازندران	اعلام نشده
مرکزی	۳۸
هرمزگان	۲۱
همدان	اعلام نشده
یزد	۲

برآیندگی تصادفات در کدام راه‌هاست؟

اردبیل، بدون فوت جاده‌ای

گرچه استان‌های مازندران، لرستان و همدان، آمار تلفات تصادف‌های نوروزی خود را اعلام نکرده‌اند و فقط به ذکر درصد کاهش یا افزایش پرداخته‌اند، اما در میان آمار اعلام‌شده اردبیل، هیچ مورد تلفات نوروزی ثبت نشده است. رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی استان اردبیل با بیان اینکه این استان جزو استان‌های موفق کشور در منفی بودن تصادفات فوتی در طرح نوروزی ۱۴۰۲ معرفی شده است، می‌گوید: از ابتدای طرح نوروزی در

افزایش تلفات در خراسان جنوبی

آمار کلی تلفات تصادف‌های رانندگی در کشور کاهش است و تقریباً همه استان‌ها کاهش از ۱۱ تا ۱۰۰ درصد را در این باره اعلام کرده‌اند. رئیس پلیس راه خراسان جنوبی با اشاره به جان‌باختن ۲۶ نفر در حوادث جاده‌ای تعطیلات نوروزی در این استان می‌گوید: این رقم سال گذشته ۱۱ نفر بود. سرهنگ علیرضا رضایی با بیان اینکه تلفات جاده‌ای

عدد خیر

۱۵ میلیارد

مدیرکل امور عشایر ایلام گفت: ۱۵ میلیارد ریال حاصل فروش محصولات عشایر استان در تعطیلات نوروزی به مسافران و گردشگران بود. به گزارش ایرنا، فرشاد یاسمی اظهار کرد: تعاونی‌های عشایری استان از ۱۵ اسفند تا ۱۳ فروردین با برپایی ۳۰ سیاه‌چادر اقدام به عرضه و فروش محصولات تولیدی عشایر استان کردند. به گفته وی، ۷ تا ۱۰ میلیون تومان میانگین درآمد و فروش روزانه عشایر در مدت حضور مهمانان و گردشگران نوروزی بود.

۱۵ میلیون

استاندار مازندران گفت: با اجرای تفاهنامه‌های مقرر موجود با آستراخان، تبادلات اقتصادی و تجاری با این استان تا ۱۵ میلیون تن در سال قابل افزایش است. به گزارش مهر، سیدمحمد حسینی‌پور با بیان اینکه فرصت‌های خوبی برای توسعه مناسبات بین جمهوری اسلامی ایران، روسیه همچنین آستراخان و مازندران وجود دارد، خواستار بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها برای توسعه تبادلات اقتصادی بین منطقه شد.

۳/۵ میلیارد

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای بوشهر از تخصیص ۳/۵ میلیارد تومان برای توسعه تجهیزات راهداری استان خبر داد. او گفت: ماشین‌های راهداری در تمام فصول سال برای خدمات‌رسانی به روزرسانی می‌شود. به گزارش تسنیم، عبدالکریم اخترشناس اظهار کرد: در راستای ارتقای عملکرد و بهبود نگهداری ماشین‌ها و تجهیزات راهداری، ساختن مذکور با اعتباری افزون بر ۳۵ میلیارد ریال نوسازی و به‌بهره‌برداری رسید.

خبر کوتاه

افزایش صید ماهیان تن در آب‌های دور

سرپرست اداره کل شیلات هرمزگان گفت: صیادان هرمزگانی سال گذشته حدود ۱۱ هزار و ۱۲۰ ماهی تن از آب‌های دور صید کردند. به گزارش ایسا، مسعود بارانی پیش‌بینی کرد امسال شاهد افزایش بیش از ۲۰ درصدی صید ماهیان تن در آب‌های دور باشیم. وی با بیان اینکه «هور مسقطی»، «کیدر»، «هور»، «زرده»، «مارلین» و «گالیت» از گونه‌های صید شده در آب‌های دور هستند، افزود: صید این ماهیان از شهر یومره هر سال آغاز می‌شود و تا پایان اردیبهشت‌ماه سال آینده نیز ادامه دارد. سرپرست اداره کل شیلات هرمزگان اضافه کرد: ۸۳ فروند شناور صیادی این استان در آب‌های دور فعال هستند که از این تعداد حدود ۹ فروند در سیریک، ۱۸ فروند در جاسک و بقیه در شهرستان‌های میناب و بندرعباس است. بارانی بیان کرد: شناورهای صیادی لنج‌های آب‌های دور که تامین‌کننده مواد اولیه کارخانه‌های کنسرو ماهی تن استان و کشور هستند، به‌طور معمول با ظرفیت ۱۵۰ تا ۲۰۰ تن در آب‌های اقیانوس هند رفت و آمد دارند. وی با بیان اینکه صید در دریای عمان، اقیانوس هند و سواحل دور ایران صورت می‌گیرد، خاطر نشان کرد: این شناورها تاکنون برای حدود ۱۷۰۰ نفر اشتغال مستقیم در هرمزگان ایجاد کرده‌اند. سرپرست اداره کل شیلات هرمزگان اضافه کرد: فعالیت در آب‌های دور علاوه بر صید و کاهش فشار بر ذخایر آب‌های ساحلی، از نظر حضور ایرانیان در آب‌های بین‌المللی و اهتزاز پرچم کشور در این آب‌ها، اشتغال‌زایی، تقویت جایگاه ایران در کنوانسیون بین‌المللی تن ماهیان، تامین امنیت غذایی و رونق اقتصادی حائز اهمیت است. وی در پایان گفت: استان هرمزگان با تولیدات شیلاتی بیش از ۳۵۰ هزار تن در سال رکورد تولیدات شیلات کشور و همچنین قطب محصولات شیلاتی کشور است.

عکس خیر

دشت لاله‌های واژگون خراسان شمالی

هرسال از اواسط فروردین لاله‌های زرد و لیمویی‌رنگ دشت‌های استان خراسان شمالی در منطقه خمبی و سرای شهرستان گرمه، سر از خاک بیرون می‌آورند و جلوه‌های زیبایی به طبیعت می‌بخشند. این لاله‌های زرد به‌عنوان یکی از کمیاب‌ترین گل‌های جهان به شمار می‌رود. عکس: ایرنا